

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં.૧૮૬૯૫/૨૦૧૧

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સી.એલ. સોની

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	ના
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના

=====

મધ્ય ગુજરાત વીજ કંપની લિ. ...અરજદાર

વિરુદ્ધ

અંબાલાલ રણછોડભાઈ પરમાર અને અન્ય ...સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર તરફે શ્રી દીપક આર. દવે, વકીલ

સામાવાળા નં. ૧ – કંપની તરફે સુશ્રી સુધા આર. ગંગવાર, વકીલ

સામાવાળા નં. ૨ – રાજ્ય તરફે શ્રી અમિત બારોટ, આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ
પ્લીડર

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સી.એલ. સોની

તારીખ: ૦૮/૦૩/૨૦૧૭

મૌખિક ચુકાદો

૧. વીજ કંપનીએ હાલના સામાવાળા નં.૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ
નં. ૧/૨૦૧૦ – ૨૦૧૧ માં સામાવાળા નં.૨ – એપેલેટ ઓથોરિટી અને
ઇલેક્ટ્રિકલ ઇન્સ્પેક્ટર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૧૭.૧૦.૨૦૧૧ ના

હુકમને પડકારતી ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ હાલની અરજી દાખલ કરેલ છે.

૨. એવું જણાય છે કે સામાવાળા નં.૧ ના પરિસર ખાતે વીજ જોડાણની ચકાસણીને અનુસરીને, અરજદારે સામાવાળા નં.૧ ને રૂ. ૧,૪૮,૨૫૩.૩૭ પૈસાની રકમનું પ્રોવિઝનલ એસેસમેન્ટ બિલ ઇશ્યૂ કર્યું હતું. સામાવાળા નં.૧ એ કામચલાઉ બિલ સામે વાંધો ઉઠાવ્યો હોવાથી, તેમના વાંધાઓ ધ્યાને લીધા બાદ તેમને સદર રકમ માટે આખરી પૂરક બિલ ઇશ્યૂ કરવામાં આવ્યું હતું. આવા આકારણી સામે, સામાવાળા નં.૧ એ ધ ઇલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ (ટૂંકમાં 'સદર અધિનિયમ') ની કલમ ૧૨૭ હેઠળ સામાવાળા નં.૨ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી. એપેલેટ ઓથોરિટીએ અપીલ સ્વીકારી અને પૂરક બિલ રદ કર્યું અને સામાવાળા નં.૧ દ્વારા જમા કરાવવામાં આવેલ બિલના ૫૦% એટલે કે રૂ. ૭૪,૬૩૦/- નું રિફંડ આપવાનો પણ હુકમ કર્યો. એપેલેટ ઓથોરિટીનો આ તે હુકમ છે જે હાલની પિટિશનમાં પડકાર હેઠળ છે.

૩. અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી દવેએ રજૂઆત કરી હતી કે સામાવાળા નં.૧ ના વીજ જોડાણની તપાસ દરમિયાન એવું જણાયું હતું કે સામાવાળા નં.૧ બિનઅધિકૃત રીતે વીજળી મેળવી રહ્યા હતા અને તેથી સદર અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ની જોગવાઈઓ હેઠળ, અરજદાર કંપનીએ એ, બી, સી, ડી ફોર્મ્યુલા મુજબ આકારણી કરીને તેમને પૂરક બિલ ઇશ્યૂ કર્યું હતું. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે, સામાવાળા નં.૧ એ સિંગલ ફેઝને થ્રી ફેઝમાં રૂપાંતરિત કરીને પાવર સપ્લાય

મેળવ્યો હોવાથી, જે માન્ય ન હતું, તેથી તેમની સામે પૂરક બિલની યોગ્ય રીતે આકારણી કરવામાં આવી હતી, જોકે, સામાવાળા નં.૧ નું સિંગલ ફેઝમાંથી થ્રી ફેઝમાં રૂપાંતરણ વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ કહી શકાય કે કેમ તે પ્રશ્ન નક્કી કરવા માટે અસંગત કારણોસર, એપેલેટ ઓથોરિટીએ અપીલ મંજૂર કરી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે એપેલેટ ઓથોરિટી દ્વારા અપનાવવામાં આવેલો અભિગમ સદર અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ની જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં કાયદાની ચકાસણી સમક્ષ ટકી શકે તેમ ન હોવાથી, આ કોર્ટ વાદગ્રસ્ત હુકમ રદ કરવા મહેરબાની કરશે.

જ. સામાવાળા નં.૧ તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી સુધા ગંગવારે રજૂઆત કરી હતી કે જ્યોતિગ્રામ યોજના હેઠળ, સામાવાળા નં.૧ જેવા ગ્રાહકને અન્યથા થ્રી ફેઝ દ્વારા વીજ પુરવઠો પૂરો પાડવો જરૂરી હતો, જોકે, સરકારની યોજનાથી વિપરીત, સામાવાળા નં.૧ ને માત્ર સિંગલ ફેઝ દ્વારા જ પુરવઠો આપવામાં આવ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે જ્યારે યોજના હેઠળ અન્યથા થ્રી ફેઝ ઉપલબ્ધ હતો, ત્યારે સિંગલ ફેઝને બદલે થ્રી ફેઝ દ્વારા વીજળી મેળવવી તેને વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ કહી શકાય નહીં. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સિંગલ ફેઝમાંથી થ્રી ફેઝમાં કથિત રૂપાંતરણ દ્વારા, અરજદારે કરારબદ્ધ વીજભાર કરતાં વધુ વીજળીનો ઉપયોગ કર્યો નથી અને એવો પણ કેસ નથી કે અરજદારે થ્રી ફેઝ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાયેલી વીજળી માટે વપરાશ શુલ્ક ચૂકવ્યું નથી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે એપેલેટ ઓથોરિટીએ યોગ્ય રીતે

ઠરાવ્યું છે કે સામાવાળા નં.૧ નું સિંગલ ફેઝમાંથી થ્રી ફેઝમાં રૂપાંતર કરવાનું કથિત કૃત્ય વીજચોરી કહી શકાય નહીં અને તેથી આ કોર્ટ એપેલેટ ઓથોરિટી દ્વારા પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત હુકમમાં દખલ ન કરવા મહેરબાની કરશો.

૫. બંને પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી કોર્ટને જણાય છે કે વાદગ્રસ્ત હુકમમાં અવલોકન કર્યા મુજબ સામાવાળા નં.૧ ના વીજ જોડાણની તારીખ ૧૧.૦૩.૨૦૧૧ ના રોજ તપાસ કરવામાં આવી હતી અને ચેકિંગ-શીટમાં દર્શાવ્યા મુજબ, જેની નકલ એનેક્સર-બી પર જોડેલ છે, સામાવાળા નં.૧ એ આઈસીટીપી નામના ફ્યુઝ બોક્સમાં ફેરફાર કરીને કેપેસિટર દ્વારા થ્રી ફેઝ બનાવ્યો હતો અને આવા થ્રી ફેઝનો ઉપયોગ કરીને તેઓ પોતાની લોટની ઘંટી ચલાવતા હતા. આવી નિરીક્ષણ-શીટના આધારે, સામાવાળા નં.૧ ને કામચલાઉ બિલ ઇશ્યૂ કરવામાં આવ્યું હતું અને તેમના વાંધાઓ ધ્યાને લીધા બાદ, તેમને રૂ. ૧,૪૯,૨૫૩.૩૭ પૈસાનું આખરી પૂરક બિલ ઇશ્યૂ કરવામાં આવ્યું હતું. જોકે, એપેલેટ ઓથોરિટી એવા નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે જ્યોતિગ્રામ યોજના હેઠળ ઔદ્યોગિક ગ્રાહકને થ્રી ફેઝ વીજળી પૂરી પાડવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હોવા છતાં, સામાવાળા નં.૧ ના કિસ્સામાં આવી કોઈ વ્યવસ્થા કરવામાં આવી ન હતી જે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનો ભંગ હતો. એપેલેટ ઓથોરિટીએ એ પણ નોંધ્યું હતું કે સામાવાળા નં.૧ દ્વારા સિંગલ ફેઝને થ્રી ફેઝમાં રૂપાંતરિત કરવાથી મીટરમાં વપરાશની નોંધણીમાં કોઈ ફેરફાર કે તફાવત થયો ન હતો. એપેલેટ ઓથોરિટીએ વધુમાં અવલોકન કર્યું છે કે સપ્લાય કોડના રેગ્યુલેશન નં.

૮.૩.૩ મુજબ, જ્યારે પણ ગ્રાહક ફેઝ કમ્પર્ટર (ટેટા) નો ઉપયોગ કરે છે પરંતુ મીટર સાથે કોઈ છેડછાડ કરવામાં આવી ન હોય, તેવા સંજોગોમાં પૂરક બિલ ઇશ્યૂ કરવાનું વિચારાયું નથી. આમ, પોતાના જોડાણ દ્વારા વીજ પુરવઠો મેળવવા માટે સિંગલ ફેઝને થ્રી ફેઝમાં રૂપાંતરિત કરવા સામાવાળા નં.૧ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી રીતને એપેલેટ ઓથોરિટી દ્વારા વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ ગણવામાં આવ્યો નથી.

૬. કલમ ૧૨૬ એવી જોગવાઈ કરે છે કે, કોઈપણ વ્યક્તિની કોઈપણ જગ્યા અથવા પરિસરના નિરીક્ષણ પર, આકારણી કરનાર અધિકારી એવા નિષ્કર્ષ પર આવે છે કે આવી વ્યક્તિ વીજળીના બિનઅધિકૃત ઉપયોગમાં સામેલ છે, તો તે તેના શ્રેષ્ઠ નિર્ણય મુજબ તેના દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર વીજળી શુલ્કની કામચલાઉ આકારણી કરશે. કામચલાઉ બિલ બજાવ્યા બાદ અને વાંધાઓ ધ્યાને લીધા પછી, આકારણી અધિકારી આકારણીનો આખરી હુકમ પસાર કરશે. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, સામાવાળા નં.૧ ને કામચલાઉ બિલ બજાવવામાં આવ્યું હતું અને ત્યારબાદ વાંધાઓ ધ્યાને લીધા બાદ તેમને આખરી આકારણી બિલ બજાવવામાં આવ્યું હતું. 'વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ' નો અર્થ સદર અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ની જોગવાઈઓના સ્પષ્ટીકરણમાં આપવામાં આવ્યો છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૧૨૬. આકારણી.

(૧) ... XXX

(૨)

(૩)

(૪)

(૫)

(૬) XXXX

સ્પષ્ટીકરણ: આ કલમના હેતુ માટે, –

(એ) ... XXX

(બી) “વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” એટલે નીચે મુજબની રીતે વીજળીનો વપરાશ –

(૧) કોઈપણ કૃત્રિમ સાધન દ્વારા; અથવા

(૨) સંબંધિત વ્યક્તિ અથવા સત્તાધિકારી અથવા લાયસન્સદાર દ્વારા અધિકૃત ન કરાયેલ સાધન દ્વારા; અથવા

(૩) છેડછાડ કરેલા મીટર દ્વારા; અથવા

[(જ) જે હેતુ માટે વીજળીનો વપરાશ અધિકૃત કરવામાં આવ્યો હતો તે સિવાયના હેતુ માટે; અથવા

(પ) જે પરિસર અથવા વિસ્તારો માટે વીજળીનો પુરવઠો અધિકૃત કરવામાં આવ્યો હતો તે સિવાયના પરિસર અથવા વિસ્તારો માટે.]”

૭. ખંડ (બી) માં ઉપર જણાવેલ પેટા-ખંડ (૨) મુજબ, સંબંધિત વ્યક્તિ અથવા સત્તાધિકારી અથવા લાયસન્સદાર દ્વારા અધિકૃત ન કરાયેલ સાધન દ્વારા વીજળીનો ઉપયોગ એટલે વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ થશે.

૮. ચેકિંગ-શીટમાં દર્શાવ્યા મુજબ, સામાવાળા નં.૨ એ કેપેસિટર દ્વારા અને આઈસીટીપી બોક્સમાં ફ્યુઝ બદલીને સિંગલ ફેઝને થ્રી ફેઝમાં રૂપાંતરિત કર્યો હતો. આમ, સામાવાળા નં.૧ લાયસન્સદાર દ્વારા અધિકૃત અથવા માન્ય ન હોય તેવા સાધનો અપનાવીને લાયસન્સદાર દ્વારા માન્ય સિંગલ ફેઝને બદલે થ્રી ફેઝ દ્વારા વીજ પુરવઠો મેળવે છે. આમ કહી શકાય કે સામાવાળા નં.૧ વીજળીના બિનઅધિકૃત ઉપયોગમાં સામેલ હતા.

સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી સુધા ગંગવારે જોકે રજૂઆત કરી હતી કે સામાવાળા નં.૧ પર વધારાના વીજભારનો ઉપયોગ કરવાનો આક્ષેપ નથી કે મીટરમાં વીજ વપરાશની ઓછી નોંધણી પણ જોવા મળી નથી અને તેથી સામાવાળા નં.૧ દ્વારા કોઈ વીજચોરી આચરવામાં આવી નથી. જોકે કોર્ટને

જાણાય છે કે સદર અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ દ્વારા જે જોગવાઈ કરવામાં આવી છે તે વીજળીના બિનઅધિકૃત ઉપયોગ માટે ગ્રાહક પર શુલ્ક વસૂલવાની છે. એવું નથી કે જ્યારે ગ્રાહક વધારાના વીજભારનો ઉપયોગ કરતો જાણાય ત્યારે જ તે વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ કરતો હોવાનું કહી શકાય. વધારાના વીજભારનો ઉપયોગ એ વીજળીના ઉપયોગ માટે બિનઅધિકૃત સાધનો પૈકીનું એક છે, પરંતુ તે એકમાત્ર સાધન નથી. અન્ય સાધનો દ્વારા પણ બિનઅધિકૃત રીતે વીજળીનો ઉપયોગ થઈ શકે છે. સામાવાળા નં.૧ એ વધારાના વીજભારનો ઉપયોગ કર્યો ન હોવાથી વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ કર્યો હોવાનું કહી શકાય નહીં તેવી દલીલ સ્વીકારી શકાય નહીં. (૨૦૧૨) ૨ એસ.સી.સી. ૧૦૮ માં રિપોર્ટ થયેલ એક્ઝિક્યુટિવ એન્જિનિયર, સધર્ન ઇલેક્ટ્રિસિટી સપ્લાય કંપની ઓફ ઓરિસ્સા લિમિટેડ (સાઉથકો) વિ. શ્રી સીતારામ રાઈસ મિલ ના કેસમાં, માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે ફકરા: ૩૯ થી ૪૧, ૪૩, ૪૪, ૪૫, ૫૦, ૫૧, ૫૨, ૬૧, ૬૭ અને ૬૯ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું અને અવલોકન કર્યું છે:

“૩૯. આ પદોને સમજાવવા માટે, આપણા માટે અમુક અન્ય જોગવાઈઓ અને રેગ્યુલેશન્સનો પણ સંદર્ભ લેવો જરૂરી બનશે. આ પદોને તેમની પૃષ્ઠભૂમિના સંદર્ભમાં સમજવા અને અર્થ આપવો પડશે અને જો અલગતામાં તપાસવામાં આવે તો તેઓ યોગ્ય રીતે સમજી શકાય તેમ નથી. કાયદાના શબ્દોને તેમના સાચા પરિપ્રેક્ષ્યમાં અને સંબંધિત વૈધાનિક જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં તપાસવું હંમેશાં યોગ્ય છે. “વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” પદનો તેના સાદા વાંચન

પર અર્થ થાય છે બોર્ડના લાયસન્સદાર દ્વારા અધિકૃત ન હોય તેવી રીતે વીજળીનો ઉપયોગ. “અધિકૃતતા” એ આવા ઉપયોગ માટેના નિયમો અને શરતો અને વિષયને સંચાલિત કરતા કાયદાને આધીન રહીને વીજળીનો ઉપયોગ કરવાની લાયસન્સદારની પરવાનગીનો સંદર્ભ આપે છે.

૪૦. વધુ યોગ્ય રીતે કહીએ તો, ગ્રાહકને વીજળીનો પુરવઠો હંમેશાં ૨૦૦૩ ના અધિનિયમ, રાજ્યના અધિનિયમો, તે હેઠળ ઘડવામાં આવેલા નિયમનો અને કરારના રૂપમાં અથવા અન્યથા પુરવઠાના નિયમો અને શરતોની જોગવાઈઓને આધીન છે. સામાન્ય રીતે, જ્યારે આ પૈકીના કોઈપણ અથવા તમામના ઉદ્ધંધનમાં વીજળીનો વપરાશ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેને “વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” તરીકે સમજવામાં આવશે. પરંતુ આ સામાન્ય દ્રષ્ટિકોણને એ હકીકતના પ્રકાશમાં તપાસવો પડશે કે ધારાસભાએ ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ના હેતુઓ માટે આ શબ્દને સમજાવવાનું પસંદ કર્યું છે. સદર જોગવાઈ, સ્પષ્ટીકરણ સાથે, નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૧૨૬. આકારણી. – (૧) જો કોઈપણ જગ્યા અથવા પરિસરના નિરીક્ષણ પર અથવા જોડાયેલા કે ઉપયોગમાં લેવાતા મળી આવેલા સાધનો, ગેજેટ્સ, મશીનો, ઉપકરણોના નિરીક્ષણ પછી, અથવા કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા રાખવામાં આવેલા રેકૉર્ડ્સના નિરીક્ષણ પછી, આકારણી અધિકારી એવા નિષ્કર્ષ પર આવે છે કે આવી વ્યક્તિ વીજળીના બિનઅધિકૃત ઉપયોગમાં સામેલ છે, તો તે તેના શ્રેષ્ઠ નિર્ણય મુજબ

આવી વ્યક્તિ દ્વારા અથવા આવા ઉપયોગથી લાભ મેળવનાર અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર વીજળી શુલ્કની કામચલાઉ આકારણી કરશે.

(૨) કામચલાઉ આકારણીનો હુકમ નિર્ધારિત કરવામાં આવે તેવી રીતે તે જગ્યા અથવા પરિસરના કબજેદાર અથવા કબજો ધરાવનાર અથવા હવાલો ધરાવનાર વ્યક્તિ પર બજાવવામાં આવશે.

(૩) જે વ્યક્તિ પર પેટા-કલમ (૨) હેઠળ હુકમ બજાવવામાં આવ્યો છે, તે આકારણી અધિકારી સમક્ષ કામચલાઉ આકારણી સામે વાંધાઓ, જો કોઈ હોય તો, દાખલ કરવા માટે હકદાર રહેશે, જે આવી વ્યક્તિને સાંભળવાની વ્યાજબી તક આપ્યા પછી, કામચલાઉ આકારણીના આવા હુકમની બજાવણીની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર આવી વ્યક્તિ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર વીજળી શુલ્કની આકારણીનો આખરી હુકમ પસાર કરશે.

(૪) કામચલાઉ આકારણીનો હુકમ બજાવવામાં આવેલ કોઈપણ વ્યક્તિ, આવી આકારણી સ્વીકારી શકે છે અને તેના પર આવા કામચલાઉ આકારણી હુકમની બજાવણીના સાત દિવસની અંદર આકારણી કરેલી રકમ લાયસન્સદાર પાસે જમા કરાવી શકે છે.

(૫) જો આકારણી અધિકારી એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચે છે કે વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ થયો છે, તો સમગ્ર સમયગાળા માટે આકારણી

કરવામાં આવશે જે દરમિયાન વીજળીનો આવો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ થયો છે અને જો, તેમ છતાં, જે સમયગાળા દરમિયાન વીજળીનો આવો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ થયો છે તે નક્કી કરી શકાતો નથી, તો આવો સમયગાળો નિરીક્ષણની તારીખના તરત પહેલાંના બાર મહિનાના સમયગાળા સુધી મર્યાદિત રહેશે.

(ક) આ કલમ હેઠળની આકારણી પેટા-કલમ (પ) માં નિર્દિષ્ટ સેવાઓની સંબંધિત શ્રેણી માટે લાગુ પડતા ટેરિફ કરતાં બમણા દરે કરવામાં આવશે. સ્પષ્ટીકરણ – આ કલમના હેતુઓ માટે, –

(એ) ‘આકારણી અધિકારી’ એટલે રાજ્ય સરકાર દ્વારા તે તરીકે નિયુક્ત કરાયેલ, યથાપ્રસંગ, રાજ્ય સરકાર અથવા બોર્ડ અથવા લાયસન્સદારના અધિકારી;

(બી) ‘વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ’ એટલે નીચે મુજબની રીતે વીજળીનો વપરાશ –

(૧) કોઈપણ કૃત્રિમ સાધન દ્વારા; અથવા

(૨) સંબંધિત વ્યક્તિ અથવા સત્તાધિકારી અથવા લાયસન્સદાર દ્વારા અધિકૃત ન કરાયેલ સાધન દ્વારા; અથવા

(૩) છેડછાડ કરેલા મીટર દ્વારા; અથવા

(જ) જે હેતુ માટે વીજળીનો વપરાશ અધિકૃત કરવામાં આવ્યો હતો તે સિવાયના હેતુ માટે; અથવા

(પ) જે પરિસર અથવા વિસ્તારો માટે વીજળીનો પુરવઠો અધિકૃત કરવામાં આવ્યો હતો તે સિવાયના પરિસર અથવા વિસ્તારો માટે.”

૪૧. “વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” એટલે ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ના સ્પષ્ટીકરણના ખંડ (બી) ના પેટા-ખંડ (૧) થી (૫) માં જણાવેલા સાધનો દ્વારા અને કારણોસર વીજળીનો વપરાશ. કલમમાં “બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” ના દ્રષ્ટાંતરૂપે જણાવેલા કેટલાક સંજોગોને સંપૂર્ણ ગણી શકાય નહીં. “વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” એટલે તે સ્પષ્ટીકરણ હેઠળ જે દર્શાવવામાં આવ્યું છે તે, તેમજ અન્ય બિનઅધિકૃત વપરાશકર્તા, જે ઉપરોક્ત વૈધાનિક અથવા કરારબદ્ધ જોગવાઈઓના સ્પષ્ટ ઉદ્દેશનમાં છે.

૪૨. XXX

૪૩. એમ.સી. મહેતા વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા માં આ કોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે જો દુરુપયોગ પરવાનગી, મંજૂરી અથવા સ્વીકૃતિના ઉદ્દેશનમાં હતો અથવા કોઈપણ શરતોના ભંગમાં હતો, જે શરતોને આધીન ડીડીએ એક્ટની કલમ ૩૦ ના સંદર્ભમાં સદર પરવાનગી / મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, તો તે “બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” ગણાશે. અમે મુખ્યત્વે તે

તર્કના સમર્થન માટે આ કેસનો સંદર્ભ લીધો છે કે “બિનઅધિકૃત વિકાસ” એ છે જે માસ્ટર પ્લાન અથવા ઝોનલ ડેવલપમેન્ટ પ્લાનથી વિરુદ્ધ છે જેમ કે ડીડીએ એક્ટ હેઠળનો કેસ હતો. જે રીતે મિલકત વિકસાવવાનો અધિકાર કાયદાના નિયંત્રણો તેમજ તે હેતુ માટે આપવામાં આવેલી પરવાનગીની નિયમો અને શરતો દ્વારા નિયંત્રિત થાય છે, તેવી જ રીતે વીજળીનો ઉપયોગ વૈધાનિક જોગવાઈઓ અને નિયમો અને શરતો દ્વારા નિયંત્રિત થાય છે જેના આધારે વીજળીનો ઉપયોગ કરવા માટે આવી પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

૪૪. રેકૉર્ડ પર નિર્વિવાદ છે તે રીતે વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ સ્પષ્ટપણે સામાવાળાને ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ના દાયરા અને વ્યાપમાં “જવાબદારી અને દોષ હેઠળ” લાવે છે. દોષ વધારાના વીજભારના સંબંધમાં છે જ્યારે જવાબદારી કાયદામાં નિર્ધારિત સમયગાળા માટે અને ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ની જોગવાઈઓ હેઠળ આકારણી અધિકારીમાં નિહિત સત્તાઓ દ્વારા તેના દ્વારા પસાર કરાયેલા આકારણી હુકમ મુજબ અલગ ટેરિફ પર ચૂકવણી કરવાની છે.

૪૫. ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ના વ્યાખ્યા ખંડમાં વપરાયેલ “સાધન” (મીન્સ) પદના વિવિધ અર્થો હોઈ શકે છે જે સંદર્ભમાં આવું પદ વપરાયું છે તેના પર આધાર રાખે છે. બ્લેક્સ લો ડિક્શનરી (૮મી

આવૃત્તિ) પૃષ્ઠ ૧૦૦૧ મુજબ, “મીન્સ” એટલે – “બે બિંદુઓ અથવા છેડાઓ વચ્ચેના મધ્યવર્તી બિંદુનું અથવા તેને લગતું” અને “મીનિંગ” એટલે “કોઈપણ બાબતનો અર્થ, પરંતુ ખાસ કરીને શબ્દોનો; જે અભિવ્યક્ત થાય છે તે”. આ શબ્દ સામાન્ય રીતે સંદેશાવ્યવહારની ભૂલભરેલી પરંતુ વ્યાજબી સમજણનો સમાવેશ કરે છે. “મીન્સ” પોતે એક મર્યાદિત પદ છે અને જ્યારે “ઇન્ક્લુઝ્સ” શબ્દ સાથે વપરાય છે, ત્યારે તેને સંપૂર્ણ માનવામાં આવે છે. તે સંજોગોમાં, “મીન્સ” પદનો ઉપયોગ કરતી વ્યાખ્યા એ પદના શાબ્દિક અર્થનું વિધાન છે અને અદાલતોએ કલમને સંપૂર્ણ રીતે વ્યાખ્યાયિત કરતા અભિવ્યક્તિ તરીકે “મીન્સ એન્ડ ઇન્ક્લુઝ્સ” નું અર્થઘટન કર્યું છે. એ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે કોઈ જોગવાઈ સંપૂર્ણ છે કે માત્ર દ્રષ્ટાંતરૂપ છે તે નક્કી કરતી વખતે, આ બાબત કલમની ભાષા, સદર અધિનિયમની યોજના, ધારાસભાના ઉદ્દેશ્ય અને તેના આશય પર આધારિત રહેશે.

૪૬.

૪૭.

૪૮.

૪૯.

૫૦. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જે હેતુ સિદ્ધ કરવાનો છે તે વીજળીનો દુરુપયોગ / બિનઅધિકૃત ઉપયોગ અટકાવવાની સાથે સાથે મહેસૂલી નુકસાન અટકાવવાની ખાતરી કરવાનો છે. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં જ “મીન્સ” પદના વ્યાપનું અર્થઘટન કરવાનું રહે છે. જો આપણે એવું માનીએ કે “મીન્સ” પદ સંપૂર્ણ છે અને વીજળીના બિનઅધિકૃત ઉપયોગના કેસો માત્ર કલમ ૧૨૬ ના સ્પષ્ટીકરણ (બી) હેઠળ જણાવેલા કેસો પૂરતા મર્યાદિત છે, તો તે ૨૦૦૩ ના અધિનિયમના મૂળ હેતુને જ નિષ્ફળ બનાવશે, કારણ કે સપ્લાયના કરાર, રેગ્યુલેશન્સ અને ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની જોગવાઈઓની શરતો અને નિયમોના ભંગના વિવિધ કેસો ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ની જોગવાઈઓ હેઠળ ધારાસભા દ્વારા તેમના પર લાદવા માંગેલી જવાબદારીમાંથી છટકી જશે. આમ, અદાલતો માટે આવો અભિગમ અપનાવવો યોગ્ય રહેશે નહીં.

૫૧. “મીન્સ” પદનો પ્રાથમિક ઉદ્દેશ્ય “વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” પદને સમજાવવાનો છે, જેને ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની જોગવાઈઓના સાદા વાચન પરથી અથવા સામાન્ય બુદ્ધિના દ્રષ્ટિકોણથી પણ સ્પષ્ટીકરણમાં આપેલા ઉદાહરણો સુધી સીમિત રાખી શકાય નહીં. ધારાસભાએ ઇરાદાપૂર્વક “ઇન્કલુડ્સ” શબ્દનો ઉપયોગ કરવાનું ટાળ્યું છે અને અન્ય બાબતોની સાથે સાથે વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ શું હશે તે સમજાવવાના ઇરાદા સાથે માત્ર “મીન્સ”

શબ્દનો ઉપયોગ કર્યો છે. એ નોંધવું આવશ્યક છે કે ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩૫ ના અર્થમાં વીજચોરી ન ગણાતા વીજળીના બિનઅધિકૃત ઉપયોગને રોકવાના હેતુ અને ઉદ્દેશ્ય સાથે, સ્પષ્ટીકરણ (બી) નો ખંડ (જ) અને ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ની પેટા-કલમ (૫) બંનેમાં સમાન સુધારા અધિનિયમ ૨૬ / ૨૦૦૭ દ્વારા સુધારો / ફેરબદલ કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી, આ સુધારાને તેનો યોગ્ય અર્થ આપવો પડશે જે ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની યોજનામાં બંધબેસતો થશે અને તેના ઉદ્દેશ્ય અને હેતુને પ્રાપ્ત કરશે.

૫૨. “મીન્સ” પદ હંમેશાં એવા ચુસ્ત અર્થઘટન માટે ખુલ્લું રહેશે નહીં કે આવા પદ હેઠળના વ્યાખ્યા ખંડમાં દર્શાવેલ બાબતોને અનિવાર્યપણે સંપૂર્ણ ગણાવી પડશે. મોટી સંખ્યામાં એવા કેસો અને ઉદાહરણો હોઈ શકે છે જ્યાં “મીન્સ” પદનું પણ ઉદારતાપૂર્વક અર્થઘટન કરી શકાય અને તેને સમાવિષ્ટ ગણી શકાય પરંતુ વ્યાખ્યાના વ્યાપને સંપૂર્ણપણે પૂર્ણ નહીં, અલબત્ત, આપેલા કેસની હકીકતો અને તે કાયદાને સંચાલિત કરતી જોગવાઈઓ પર આધાર રાખીને.

૫૩.

....XXXX

૬૧. વીજળીના બિનઅધિકૃત ઉપયોગને સ્પષ્ટીકરણ હેઠળ જણાવેલા ખંડો પૂરતો મર્યાદિત કરી શકાય નહીં પરંતુ તેને વ્યાપક અર્થ આપવો પડશે જેથી કરીને આવા પુરવઠાને સંચાલિત કરતી પુરવઠાની નિયમો અને શરતો તથા રેગ્યુલેશન્સ અને ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની જોગવાઈઓના ઉદ્ધંધનના કેસોને આવરી શકાય. “વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” પોતે એક એવી અભિવ્યક્તિ છે જે તેના સાદા વાંચન પર વીજળીના તમામ દુરુપયોગ અથવા વીજળીનો ઉપયોગ કરતી વખતે અપનાવવામાં આવતી ગેરરીતિઓને પણ પોતાના દાયરામાં લઈ લેશે. આ અભિવ્યક્તિને પ્રતિબંધિત કરવી અને સ્પષ્ટીકરણમાં જણાવેલી શ્રેણીઓ દ્વારા તેની પ્રયોજ્યતાને મર્યાદિત કરવી મુશ્કેલ છે. તે નિર્વિવાદ છે કે ગ્રાહકને વીજ પુરવઠો પુરવઠાની નિયમો અને શરતો, ઘડવામાં આવેલા રેગ્યુલેશન્સ અને ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની જોગવાઈઓ દ્વારા પ્રતિબંધિત અને નિયંત્રિત છે.

૬૨. XXX

૬૭. પુરવઠાના નિયમો અને શરતો, પક્ષકારો વચ્ચે થયેલા કરાર અને ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની જોગવાઈઓના સંચયી વાંચન પર, અમને એવું ઠરાવવામાં કોઈ સંકોચ નથી કે મંજૂર / જોડાયેલા વીજભાર કરતાં વધુ વીજળીનો વપરાશ એ ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ના સદર્ભમાં “વીજળીનો બિનઅધિકૃત ઉપયોગ” ગણાશે. આ અમે એ કારણસર પણ

કહીએ છીએ કે વધુ પડતી વીજળી ખેંચવી એ કરારના નિયમો અને શરતો તથા વૈધાનિક શરતોનો ભંગ છે, આ ઉપરાંત આવી વધુ પડતી વીજળી ખેંચવી સામાન્ય જનતા માટે નુકસાનકારક છે, કારણ કે તેનાથી સમગ્ર પુરવઠા પ્રણાલી ખોરવાઈ જવાની, તેની કાર્યક્ષમતા અને ક્ષમતા ઘટવાની અને વોલ્ટેજની વધ-ઘટ વધવાની શક્યતા રહે છે.

૬૮. XXX

૬૯. એ નોંધવું પણ ઉપયોગી થશે કે કરારબદ્ધ વીજભાર કરતાં વધુ વીજળી વાપરવા માટે ગ્રાહક દ્વારા અપનાવવામાં આવતી અમુક ગેરરીતિઓ ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ ના દાયરા અને વ્યાપમાં સ્પષ્ટપણે આવી શકે છે કારણ કે તેનો હેતુ ઊર્જાની ચોરી અને ગ્રાહક દ્વારા થતી ગેરરીતિઓ સામે સલામતી પૂરી પાડવાનો છે. ગૌણ વિધાનની સત્તાના ઉપયોગમાં ઘડવામાં આવેલા રેગ્યુલેશન્સ અથવા વૈધાનિક જોગવાઈઓના આગળ વધારવા માટે લાદવામાં આવેલી શરતો અને નિયમોને માન્ય અને અમલ કરવા યોગ્ય ઠરાવવામાં આવ્યા છે. તેઓ ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની જોગવાઈઓનો ભંગ કરતા નથી. વાસ્તવમાં, દંડાત્મક શુલ્ક લાદવાની અથવા વીજળી કાપી નાખવાની સત્તાને ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૪ નો પણ ભંગ કરતી ન હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું છે. “ગેરરીતિઓ” શબ્દનો ઉદ્દેશ ૨૦૦૩ ના અધિનિયમ હેઠળની જોગવાઈઓમાં જોવા મળતો નથી પરંતુ તે ન્યાયિક

ચુકાદાઓ દ્વારા ઘડવામાં આવેલો શબ્દ છે. આમ, “ગેરરીતિઓ” શબ્દનું તેના યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં અર્થઘટન કરવું પડશે અને સામાન્ય રીતે તે ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૩૫ હેઠળ વિચાર્યા મુજબ વીજચોરી ગણાશે નહીં. આવા કૃત્યો / ગેરરીતિઓ ૨૦૦૩ ના અધિનિયમની કલમ ૧૨૬ હેઠળ નિર્ધારિત વીજળીના બિનઅધિકૃત ઉપયોગની અયોગ્યતા હેઠળ આવશે. ગેરરીતિઓ અપનાવીને વીજળીની ચોરીના કેસો જે સ્પષ્ટપણે ચોરી ન હોઈ શકે તેવા કેસો હશે જે પુરવઠાના નિયમો અને શરતોના અનુસંધાનમાં બોર્ડના અધિકારક્ષેત્ર હેઠળ આવશે. આ સંદર્ભમાં હૈદરાબાદ વનસ્પતિ લિ. વિ. એ.પી. એસઈબી [(૧૯૯૮) ૪ એસસીસી ૪૭૦] માં આ કોર્ટના ચુકાદાનો સંદર્ભ લઈ શકાય છે.”

આમ, ઉપર સંદર્ભિત ચુકાદાના પ્રકાશમાં અને કેસની હકીકતોમાં, એપેલેટ ઓથોરિટી એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચવામાં ન્યાયી ન હતી કે સિંગલ ફેઝમાંથી ટ્રી ફેઝમાં રૂપાંતર કરવાથી, મીટરમાં વપરાશની નોંધણીમાં કોઈ ફેરફાર કરવામાં આવ્યો ન હોવાથી અને મીટર સાથે છેડછાડ કરવામાં આવી ન હોવાથી, પૂરક બિલ ઇશ્યૂ કરવાનું જરૂરી ન હતું. બાબતના આવા દ્રષ્ટિકોણમાં, વાદગ્રસ્ત હુકમ ૨૬ અને બાજુ પર રાખવો જરૂરી છે. જોકે એપેલેટ ઓથોરિટીએ પૂરક બિલ ૨૬ કર્યું હોવાથી, તેને પૂરક બિલની ગણતરી અંગે સામાવાળા નં.૧ દ્વારા લેવામાં આવેલા અન્ય કારણો પર વિચાર કરવાનો પ્રસંગ મળ્યો ન હતો. તેથી કોર્ટે

જાણાય છે કે માત્ર પૂરક બિલની ગણતરીના પ્રશ્ન પર અપીલનો નિર્ણય કરવા માટે આ બાબત એપેલેટ ઓથોરિટીને રિમાન્ડ કરવી જરૂરી છે.

૯. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાને લેતાં, અરજી આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે. અપીલ નં. ૧/૨૦૧૦ – ૨૦૧૧ માં સામાવાળા નં.૨ – એપેલેટ ઓથોરિટી, અને ઇલેક્ટ્રિકલ ઇન્સ્પેક્ટર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ એનેક્ષર-એ પરનો તારીખ ૧૭.૧૦.૨૦૧૧ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ રદ અને બાજુ પર રાખવામાં આવે છે. હવે આ બાબત સામાવાળા નં.૧ ની અપીલનો નિર્ણય માત્ર પૂરક બિલની ગણતરીના પ્રશ્ન પર કરવા માટે એપેલેટ ઓથોરિટી સમક્ષ પરત મોકલવામાં આવે છે. એપેલેટ ઓથોરિટીએ આ હુકમની નકલ મળ્યાની તારીખથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર આવો નિર્ણય લેવાનો રહેશે. સદર હદ સુધી રૂલ પૂર્ણ કરવામાં આવે છે. ડિરેક્ટ સર્વિસની પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

(સી. એલ. સોની, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.